

Saamelainen nimenantoperinne

Saamelaisten keskuudessa oli ennen melko tavallista, että nimet olivat suvun sisältä valittuja ja että samat nimet esiintyivät jokaisessa sukupolvessa. Esimerkiksi Ahti Paulaharju kertoo Iivanas-järven Saijets-suvusta, jossa etunimi Sammeli on siirtynyt sukupolvelta toiselle. Nimen esikuva oli ensimmäinen Sammeli Saijets, joka muutti suvun nykyisille asuinsijoille. Teksti on kirjoitettu muutama vuosikymmen sitten ja silloin oli elämässä Sammeli jo kuudennessa sukupolvessa. Hänellä tosin Sammeli oli vasta toisena nimenä kun ensimmäisenä nimenä oli Sulo. Nykyään suvun sisäiset nimet ovatkin siirtyneet toiseksi tai kolmanneksi ja vanhemmat antavat ensimmäisen etunimen oman makunsa mukaan.

Tapa antaa suvun sisältä valittu nimi näkyy erityisesti poikien nimissä. Tapa oli muinoin sama kuin Suomessa ja Euroopassa. Vanhin poika sai isänpuoleisen isoisän nimen ja toinen poika sai nimensä äidin puoleiselta isoisältä. Kolmas lapsi sai sitten isänsä nimen (kaimanimi). Seuraavat pojat saivat nimensä muiden sukulaisten kuten enojen tai setien mukaan. Myös vanhimmat työtöt saivat nimensä tavallisesti mummoilta tai muilta sukulaisilta. Kaimanimet olivat yhteydessä sielunvaelluskoon, nimen esikuva jatkoi elämäänsä lapsen nimen kautta. Alun perin lapset olivat vainajien kaimoja, mutta sitten ihmiset alkoivat antaa nimiä myös elävien ihmisten mukaan. Kaimanimet olivat tapa kunnioittaa niiden esikuvaa.

Saamelaiseen nimenantoperinteeseen kuuluu myös se, että virallisen nimen lisäksi ihmisellä on saamelainen kutsumanimi. Se tehdään niin, että etunimen eteen laitetaan määriteosa, joka sisältää toisen vanhemman etunimen sekä mahdollisesti myös isovanhemman nimen. Näin kutsumanimessä saattaa olla kolmekin sukupolvea esim. Kaabi Isá Onni (Kaaperin Iisakin Onni). Määriteosana voi olla myös ihmisen asuinpaikka, ammatti tai puolison nimi esim. Paltto-Eero (asui Palttoniemessä), Nuoran Juhani, Posti-Matti tai Posti-Onnin Anni. Saamelaisia nimiä käytettäessä sukunimiä ei tarvita.

Heli Aikio (ote kandidaattitutkielmasta)

Lähteet:

Aikio, Heli (2005): Sarre soga almmáinamaid árben 1700 -logus 1900 -logu beallemuddui.

Nuorgam, Anne (2004): Saamenkielisistä nimistä. Yliopiston nimipäiväalmanakka 2005, s. 76-77.

Paulaharju, Ahti (1971): Saamelaisen Saijets-suvun tarina. Kalevala-seuran vuosikirja 51.